

КОМПЕТЕНТНОСТІ КУЛЬТУРИ ДЕМОКРАТІЇ В СТРУКТУРІ ВИМОГ ДО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Горбатюк А.А.

*помічник начальника навчального відділу
навчально-наукового центру організації освітнього процесу,
Національна академія Національної гвардії України,
добувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 015 – Професійна освіта,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди, м. Харків, Україна
<https://orcid.org/0009-0002-3712-5467>*

Попри труднощі воєнного стану, проголошеного в Україні у зв'язку з активізацією військових дій держави-агресора, вища освіта демонструє сталий прогрес. У цьому вбачаємо визначний потенціал стабільності і утвердження цінностей ідей культури демократії. Національна академія Національної гвардії України – багатопрофільний заклад вищої військової освіти, в якому здійснюється підготовка за різними напрямками на усіх рівнях вищої освіти, також організовано неперервне підвищення кваліфікації фахівців [3]. Військова підготовка за програмою офіцерів запасу в методології і практиці спирається на кращі досягнення класичної вищої військової освіти, інтегрує новітні технології комунікації, навчання і застосування цифрових сервісів. Основоположним для такої інтеграції є цінності культури демократії, які визнаються демократичною світовою спільнотою [2].

Соціально значимі, так звані м'які соціальні навички сконцентровано в процесі розроблення професійних стандартів на військові професії. До цієї роботи залучено кращих фахівців Національної академії Національної гвардії України [1].

У контексті розроблення проблеми дослідження зосередимо увагу на компетентностях дослідника-початківця, необхідних для успішного навчання через дослідження майбутнім офіцерам Національної гвардії України. Зазначимо тут, що навчання через дослідження пронизує усі аспекти організації освітнього процесу на факультетах і в ад'юнктурі Національної академії Національної гвардії України. Угрупуємо компетентності дослідника-початківця за критерієм прояву: внутрішні персональні, такі, що необхідні для осмислення ідентичності: опора на базові знання і компетентності у галузі військових наук, комунікаційних технологій, безпеки використання цифрових технологій, глибока мовна підготовка, психологічні якості і емоційна стійкість

(цілеспрямована допитливість, працелюбність, спостережливість, зацікавленість, почуття новизни, доброзичливість, здорове честолюбство офіцера); зовнішні практично спрямовані (компетентності культури і міжкультурного діалогу: пунктуальність у виконанні усіх видів діяльності, обов'язковість, відповідальність і надійність, організаторські здібності).

Спираючись на ретельне вивчення концептуальних основ Рамки компетентностей для культури демократії, викладених у першому томі видання, вбачаємо органічний базис освітніх програм, що реалізуються в Національній академії Національної гвардії України. Зокрема апіорного значення набуває в реаліях сьогодення ідентичність. Сутнісно це поняття означає здатність людини сприймати себе, свої самовизначення, життєві смисли на рівня соціальному і особистісному. Для офіцера Національної гвардії України ідентичність є інтегруючою ознакою особистісного і професійного. У цьому аспекті формуванню національної, професійної, культурної ідентичності слід приділяти особливу увагу під час організації освітнього процесу. У контексті змісту освітньої і наукової взаємодії в ад'юнктурі Національної академії Національної гвардії України [3] можна виокремити умови формування ідентичності як інтегруючої компетентності Рамки культури демократії і соціально значимих компетентностей дослідників-початківців:

- опора в організації освітньої взаємодії на технології моделювання, побудова зразків процесів і об'єктів дослідження, орієнтація на соціальну значущість для державної безпеки підсумків проведених досліджень і експериментів;

- зосередження на кваліфікаційні вимоги і стандартизовані професіограми в розробленні проблематик досліджень, кореляції цілей і очікуваних результатів, формування досвіду розроблення і дотримання плану, розвитку внутрішньої автономної мотивації дослідника-початківця;

- системне забезпечення розвитку критичного мислення через зміст, форми і засоби навчальної і науково-дослідницької діяльності, коли беруться до уваги рівень зрілості дослідника-початківця (фізичної, психологічної, ментальної тощо), здатність цінувати затребуваність у житті і підтримувати здоровий спосіб життя.

Переконані, що реалізація цих умов сприятиме творенню сприятливого середовища формування ідентичності і здатності до міжкультурного діалогу майбутніх офіцерів як базових з Рамки компетентностей для культури демократії.

Література:

1. Нацгвардія розпочала роботу над розробленням професійних стандартів на військові професії. 09.12.2022. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/nacgvardiia-rozpozcala-robotu-nad-rozroblenniam-profesiinih-standartiv-na-viiskovi-profesiyi>

2. Рамка компетентностей для культури демократії. Видавництво Ради Європи F-67075 Strasbourg Cedex <http://book.coe.int> ISBN 978-92-871-8573-0 (третомний комплект), 2018. URL : https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/88/ramka_kompetentnosti_dlya_kultury_demokratiyi_ua.pdf

3. Освітня діяльність. Національна академія Національної гвардії України. Офіційний сайт. 2023. URL : <https://nangu.edu.ua/about>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-331-9-4>

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ У СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Зубко Ольга

здобувачка наукового ступеня доктора філософії

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент

Бутенко Ольга Григорівна

«Коли діти граються, вони розуміють свій соціальний світ. У грі вони відтворюють своє розуміння того, що, на їхню думку, є нормальною поведінкою хлопчиків і дівчаток, жінок і чоловіків.

Вони будують свою гру, використовуючи те, що вони витягли зі світу дорослих про нормальні гендерні способи існування, мислення та дії» [5].

Гендер, як поняття, відноситься до соціально набутої поведінки і очікувань, які асоціюються з обома статями. Подібно расі і класу, гендер – це категорія соціальна, яка виникає у великому розмаїтті нашого життя і визначає наші суспільні стосунки з іншими людьми [1].

Виховання на принципах гендерної рівності і гендерного різноманіття практикується у багатьох країнах Північної Європи, Німеччини, Скандинавських країнах тощо. Вважається, що гендер не є бінарним, і кожний визначає його для себе сам. Гендерна самоідентифікація здійснюється на основі внутрішнього самовідчуття як представника того чи іншого гендера: чоловіка, жінки чи представника іншої категорії. Можливий перелік трансгендерних